

## เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมะนะ วันนี้วันพระ วันพระ วันโกนทำให้มีสติปัญญา คุณิเวลวัน  
เช้าพรรษา คนล้มเลเทเมาขนาดไหน เวลวันเช้าพรรษาถึงคเหล้า งดเหล้า อดบุหรืวัน  
เช้าพรรษา นีมาวันพระ วันพระเป็นคนที่เรามีสติมีปัญญาไง วันพระ เห็นใหม่ เราปฏิบัติใหม่  
นะวันโกน วันพระ เนสัชชิกไม่เคยนอนเลย แต่ปกติก็ไม่นอนอยู่แล้ว ปกตินะพรรษาแรกก็ไม่  
นอนเลยถือเนสัชชิกตลอดพรรษา เวลาง่วงนอนมันฝงใจมาก ภาษาอีสานว่าหิวนอน โอ้อโฮ มัน  
หิวมันกระหายขนาดนั้นนะ นั่งนี้สติวูปหัวฟาดพื้นเลยแต่ก็สู้กับมัน

เวลาเราเร่งความเพียร เวลาเราเร่งความเพียรเพราะอะไรละ เราบวชมา เราบวชมา  
ปรารถนาเพื่อความพ้นทุกข์ ถ้าความพ้นทุกข์นะ เวลาโลกเขาทำหน้าที่การงานกัน เห็นใหม่  
ข้าราชการทำงานวันละ ๘ ชั่วโมง นีสิ้นเดือนเขาก็รับเงินเดือน โอ้เราจะปรารถนาพ้นทุกข์นะ เรา  
จะฆ่ากิเลสนะเราต้องทำมมานะมากกว่าเขา ไอนั้นเขาทำงานประจำโลก โลกเขาทำงานกันแบบ  
นั้นใช่ใหม เราทำมาหากิน เขาอาบเหงื่อต่างน้ำมาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของเขา คนเกิดมามันก็  
เป็นผลของวิญญูะ มันก็มีหน้าที่การงานเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง

ถ้าเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง นั่นละเรื่องของการเกิดและการตาย แต่เวลาเรามีสติมีปัญญา เห็น  
ใหม่ เรามีสติปัญญา นีเราบวชมาเรียน ถ้าบวชมาเรียนมันก็ต้องตั้งใจ ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ  
ถ้าตั้งใจประพฤติปฏิบัติ งานในการภาวนา งานในการภาวนาคือเอาหัวใจของเราไว้ในอำนาจ  
ของเรา ถ้าไว้ในอำนาจของเรา เรามีสติมีปัญญาเท่าทันความคิดของเรานั้นเป็นปัญญาอบรม  
สมาธิ เวลาอบรมสมาธิขึ้นมาจิตใจมันปล่อยมันวางขึ้นมา โอ้อโฮ มีความสุขมาก ธรรมะขององค์  
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลอเลิศมาก

เลอเลิศอย่างไร เลอเลิศโดยอำนาจของกิเลสไง เลอเลิศอยู่ในอำนาจของกิเลส กิเลสมันยัง  
ไม่ชำระล้างมันไง เลอเลิศอย่างนั้นเลอเลิศกิเลสมันบังเงา มันว่าสิ่งนี้ประเสริฐไง เวลาเรา

ประพาศปฏิบัติต่อเนื่องกันไปๆ เห็นใหม่ เวลาจิตสงบ เวลายกขึ้นเห็นสติปัญญา ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริงมันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์มันแปลกโลกแล้ว มันแปลกโลก โลกนี้เป็นนามธรรม นามธรรมมันจับต้องไม่ได้ นามธรรมมันเป็นแต่ความรู้สึก เวลามันจับต้องได้ อ้าว ทำไมมันชัดเจนขนาดนี้ละ ทำไมมันชัดเจนอย่างนี้

มันเป็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันจับต้องมันได้ มันแยกมันแยะ มันพิจารณาของมัน เวลาปัญญามันเกิด โอ้อโฮ ปัญญาอย่างนี้ในโลกไม่มี ในโลกจบ ๘ ประโยค เขาก็ศึกษามา ด้วยจินตนาการของเขา เพราะเขาเขียนกระทู้ธรรมต่างๆ เขาขยายความบาติ นี่เขาคิดว่าองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการไว้เขาขยายความได้ เขามีความรู้ได้ เขาแตกฉาน สัญญาทั้งนั้น แต่เวลาจิตสงบแล้วไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงมันสะท้อนหัวใจ สะท้อนหัวใจแล้วมันใช้ปัญญาขึ้นมามันเป็นภาวนามยปัญญา

ปัญญาอย่างนี้เหมือนเด็ก เด็กเกิดมานะพอมันคลานได้ โอ้ย มันดีใจมากนะ พอมันเดินได้ โอ้ย มันยิ่งดีใจใหญ่ พอมันวิ่งเล่นได้ โอ้ย มันไปเลยนะ แต่เวลามันเกิดมามันคลานไม่ได้ มันยังคว้าไม่ได้ มันต้องให้พ่อแม่อุ้มมันตลอด ไปไหนก็อุ้ม ไม่อุ้มร้อง ร้องให้พ่อแม่อุ้ม เวลามันเดินได้ มันยืนได้ มันไปนะมันไม่ต้องการให้พ่อแม่มาอยู่ใกล้มันเลย มันอยากเป็นอิสระ มันอยากจะไปของมัน นี่ความดีใจของมัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตของเรา เราภาวนาของเรา เราทำของเราไม่ได้ล้มลุกคลุกคลาน อยากแสวงหาครูบาอาจารย์ อยากแสวงหากคนช่วยเหลือ แล้วไปแสวงหากคนช่วยเหลือแล้วมันก็เอาแต่ใจตัว นี่ครูบาอาจารย์ท่านลำเอียง ลำเอียงอะไร เอ็งเข้ากับกิเลส มันอยู่ในอำนาจของกิเลส เอ็งไม่เข้าใจตัวเองเลย ทีนี้มันต้องมีอุบาย อุบายทำให้มันตื่นตัว อุบายทำให้มันรู้แจ้ง อุบายให้รู้แจ้งไม่ให้กิเลสมันรู้เท่า

ถ้ากิเลสมันรู้เท่าณะ เดียวนะเดี๋ยวหลวงปู่มันท่านจะสอนอย่างนี้ หลวงปู่มันสอนอย่างไร จำได้หมดเลย ถ้าเราจะทำแบบหลวงปู่มันเลย หลวงปู่มันให้ทำอะไรทำทุกอย่างเลย ธรรมะอยู่ในใต้ของกิเลสไง ทำเหมือน ธรรมเราสร้างภาพ สร้างภาพให้มันเหมือนมันได้ประโยชน์อะไรละ มันไม่เห็นกิเลสเลย แต่ถ้ามันรู้เท่ารู้ทันกิเลสนะ มันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริงเพราะกิเลสมันอาศัยสิ่งนี้เป็นเครื่องมือ กิเลสมันเป็นอนุสัย มันนอนเนื่องมาแล้วไปยึดมั่นถือมั่นในนั้น แต่เราไม่เข้าใจมันไง เราก็ว่าสรรพสิ่งเป็นเรา พอเป็นเรามันก็ไม่กล้าแตะต้อง ไม่กล้าค้นคว้า ไม่กล้าทำให้มันสะเทือนเพราะมันเป็นเรา ทุกคนไม่ต้องการให้กระเทือนความเป็นเรา ต้องการให้เรามั่นคง ความมั่นคงนั้น กิเลสนอนเนื่องมา มันนอนเนื่องมากับความรู้สึกนึกคิดของเราไง เราทำอะไรไม่ได้เลย แต่ถ้าจิตสงบแล้วถ้าไปรู้เห็นตามความเป็นจริงมันขาดตอนไป

มันขาดตอน จิตมันสงบแล้วมันไม่มีอนุสัยอยู่พักหนึ่ง เวลามันพิจารณาของมันไป นี่มันไม่มีสมุทัย ถ้าไม่มีสมุทัยมันก็เป็นมรรค ถ้ามันเป็นมรรคมันจะไม่เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา นี่เรามาวัดมาวากันมาฟังธรรมๆ ก็เพื่อให้มันรู้แจ้งอย่างนี้ไง ถ้ารู้แจ้งขึ้นมามันก็เป็นผลประโยชน์ของเรา นี่ทางโลก คำว่าทางโลกนะ เวลาเขามาวัดมาวากันเห็นว่าเขาไม่ทำอะไรเลย เวลาคนที่เขาถือศีลของเขา ทางโลกเขาก็เสียศีล มือถือสาก ปากถือศีล เขาว่าของเขาณะ มือถือสาก ปากถือศีล

คำว่าถือศีลนะ มือถือสาก อ้าว ก็ฉันอาชีพแม่ค้าส้มตำ ฉันก็ต้องมีครก มีสาก ถ้ามีครก มีสากมันตำจนมันได้ครกทองคำ มันสร้างบ้านสร้างเรือนขึ้นมาไง ศีลธรรมมันอยู่ในใจ มือถือสาก ปากถือศีลนี่เป็นสัญลักษณ์ไง สัญลักษณ์ของความไม่สงบระงับ ถ้าไปรักษาศีลก็ต้องไม่ทำอะไรเลย เวลาพระถ้ารักษาศีลก็ต้องเจริญพรๆ เอาแต่ใจเขา ทำไมต้องเอาแต่ใจเขา เวลาหลวงตาท่านสอนนะท่านบอกว่าเวลาเทศนาว่าการ ถ้าผู้ที่มีคุณธรรม เวลามันพูดมันจะแทงใจดำ เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจนั้น

ถ้าแทงกิเลสนะ แแทงใจดำนะ แแทงถึงกิเลส แแทงถึงความรู้สึกนะคนฟังจะขนพอง ขนพองสยองเกล้า นี่การขนพองสยองเกล้า นั้นละเทศน์อย่างนั้นแหละให้ยาถูก ถ้าให้ยาถูกนะให้ทิ่มเข้าไปที่จิตใต้สำนึก ใจดำๆ ไปจี้ถึงใจดำ พอจี้ถึงใจดำอันนั้น นั้นละเป็นความจริง ถ้าเทศนาว่าการมันต้องเทศนาว่าการกระเทือนกิเลส ไม่ใช่ขออนุญาตกิเลสไง เจริญพรๆ พูดอย่างนี้ถูกใจไหม ถ้าไม่ถูกใจไม่ใช่ธรรมะ ถูกใจก็ถูกกิเลสไป

นี่ไงเวลาศึกษาธรรมะๆ ศึกษามาก็อยู่ที่อำนาจของกิเลสไป คือดอยู่ในกรอบของมันไง หลวงตาท่านใช้คำว่าถึงขยะ นี่มันถึงขยะทั้งนั้นแหละ คุณิเราทิ้งขยะไว้ไหนถึงขยะ ถึงขยะคือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ชั้น ๕ ความรู้สึกของเราอยู่ในชั้น ชั้นมันเป็นมาร มันเป็น

มารมันก็ให้เราคิดแบบนั้น แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ คุณต้องสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ภารา หเว ปัญจักขันธา ชั้นนี้เป็นภาระเท่านั้น ชั้นสะอาดบริสุทธิ์มันไม่มีหรือ

ชั้นดุริยางกายคนมันอสุภะทั้งนั้นแหละ มันสกปรกทั้งนั้นแหละ แล้วมันสะอาดได้อย่างไรละ มันสะอาดด้วยหัวใจไง เวลาใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใสสะอาด นี่มันฟอก สัจธรรมมันฟอก ฟอกร่างกายนี้ เวลาพระอรหันต์ท่านถึงนิพพานไปแล้ว นี่เวลาเผาแล้วถึงเป็นพระธาตุ เป็นพระธาตุหมด เพราะอะไร เพราะจิตใจมันใสสะอาด มันอยู่ในชั้นนั้นนะ นี่ชั้นมารๆ แต่เวลาพระอรหันต์ ภารา หเว ปัญจักขันธา ชั้นนี้เป็นภาระ จิตนี้เป็นธรรมธาตุ อาศัยร่างกายนี้อยู่ให้รอเวลาถึงสิ้นสุดเวลาของเราไง

เวลาของเรา เห็นไหม พระอรหันต์ ผู้มีสติปัญญา มีอิทธิบาท ๔ จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำอุบายให้พระอานนท์นิมนต์ถึง ๑๖ ครั้ง พระอานนท์คิดไม่ได้เลย อานนท์ ถ้าเรอนิมนต์เรา เราจะปฏิเสธเธอถึง ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๓ เราจะยอมรับนิมนต์ของเธอ ผู้ที่มีอิทธิบาท ๔ จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้

นี่ก็เหมือนกัน ภารา หเว ปัญจักขันธา ชั้นนี้เป็นภาระทั้งนั้น ถ้าจิตมันเป็นธรรมธาตุนะ ธรรมธาตุมันฟอก มันดูแลรักษานะ สิ่งนั้นจะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้ รถ เห็นไหม รถเราบำรุงรักษาตลอดเวลา มันดูแลอยู่ตลอดเวลา มันใช้งานได้ตลอดเวลา รถไม่เคยดูแลรักษาเลย ใช้สมบุกสมบันเลยมันเสียหายหมดแหละ นี่ไม่เคยซ่อมไม่เคยแซมมันเลย

ร่างกายของเรานี้เราทำมาหากิน คุณใช้มันตลอดเวลาเลย แล้วจิตของเราเราก็ดูแลรักษา ดูแลรักษาก็รักษาให้หมอรักษา เวลาไปก็ไปหาหมอ หมอก็ตรวจร่างกาย ตรวจสุขภาพ แต่เวลาของเราจิตมันฟอก จิตรักษา หมอเขามีการศึกษามาทางวิชาการ บอกสิว่าควรกำหนดอย่างไร ตรงไหนเป็นอย่างไร เพราะอะไร เพราะเวลาเราพิจารณาภายในแปรสภาพ มันเป็นไตรลักษณ์หมดแหละ แต่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยมันเป็นการเสื่อมสภาพของร่างกาย นี่เวลาผลกระทบ เวลาขาดอากาศหายใจแค่ ๕ นาทีสมองมันไม่ทำงานนะ อวัยวะทุกอย่างเรรวนหมดเลย มันจะชำรุดไปหมดเลย

นี่ไงเวลาทางการแพทย์เขาศึกษาของเขาย่างนั้น เพราะมันเป็นวิทยาศาสตร์ มันเป็นทางโลกไง แต่เวลาจิตมันฟอกของมันละ ธรรมโอสธ หลวงปู่ฝั้นท่านบอกท่านจะอุปฐากหลวงปู่

มัน เวลาจะไปรอก่อนเวลาท่านตื่นขึ้นมา จะเอาน้ำล้างหน้าต่างๆ ถวายท่าน ท่านบอกว่าเวลาไปก็มีคนรออยู่ตลอดเวลา พระจะไปเฝ้ารอเพื่อจะเอาบุญ หลวงปู่ฝันบอกท่านไม่ทันหมู่ ไม่ทันหมู่ เพราะท่านมีโรคประจำตัว

เวลาที่มีโรคประจำตัวท่านน้อยใจของท่าน เวลาชุกคงก็ไปนะ เวลาใช้มันขึ้น มีโรคประจำตัวโรคปวดท้องท่านต้องปูผ้าอาบนอนข้างทาง เวลาใช้มันเสื่อมแล้วท่านถึงเก็บผ้าชุกคงต่อไป นี่ท่านมีโรคประจำตัว เห็นไหม สุกท้ายแล้วท่านสละตาย ท่านพิจารณาของท่าน ธรรมโอสธ เวลาจิตมันลงท่านเห็นว่ามันมีกวางนี้เป็นนิมิต มีกวางตัวหนึ่งโคดออกไปจากร่างของท่าน แต่ความจริงมันเป็นธรรมโอสธ ธรรมะมันชักฟอก ฟอกเอาจนโรคประจำตัวหาย โรคประจำตัวตั้งแต่โรคปวดท้องนั้นหายไปหมดเลย

นี่ในธรรมโอสธเวลารักษาร่างกายก็เป็นเรื่องหนึ่ง เวลามรรคญาณมันรักษาหัวใจ ชำระกิเลสในหัวใจนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เช่นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านอยู่ถ้ำสาริกา ท่านเป็นโรคท้องร่วงเหมือนกัน นี่กินยาเท่าไรก็ไม่หาย กินยาเท่าไรก็ไม่หาย ถึงเวลาที่ที่สุดแล้วโยนยาทิ้งเลย ธรรมโอสธ ท่านพิจารณาของท่าน แยกแยะร่างกายของท่าน เวลาแยกแยะร่างกาย แยกแยะร่างกายมันพิจารณาสติปัญญา ๔ แล้วพิจารณา

ท่านเจ็บไข้ได้ป่วย กินยาเท่าไรมันก็ไม่หายสักที โยนยาทิ้งเลยแล้วท่านมาแยกแยะของท่าน มันเป็นธรรมโอสธด้วย แล้วเวลามันพิจารณาอริยสังคด้วย มันเป็นสติปัญญา ๔ มันเป็นมรรคด้วย เวลาพิจารณาไป เวลามันพิจารณาร่างกายจนมันทำลายธาตุเข้าไปสู่สภาพเดิม มันปล่อยวางหมด มันขาดหมด นี่กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส โลกนี้ว่างหมดเลย พอว่างหมดเลย โรคภัยไข้เจ็บ โรคประจำตัวของท่านหายด้วย แล้วท่านชำระกิเลสของท่านด้วย

นี่ครูบาอาจารย์แต่ละองค์ท่านประพฤติปฏิบัติแต่ละองค์ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน เวลาของท่าน อำนาจวาสนาของใครมีมากน้อยขนาดไหน เวลาทำไปมันจะประสบความสำเร็จของท่าน เวลาถ้าของเรา เราพิจารณาของเรา ถ้าพิจารณาของเรา ถ้ามันพิจารณาด้วยความเจ็บไข้ได้ป่วยมันเป็นธรรมโอสธ แต่เวลาพิจารณาสติปัญญา ๔ พิจารณาเรื่องกิเลสต้นหาคความทะยานอยากนั้นเป็นอริยสังค เป็นมรรค พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เวลามันขาด

เวลาขาด เห็นไหม นี่เวลาหลวงตาท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น ไปเล่าถึงเวลาท่านพิจารณาธาตุ ๔ ของท่าน เวลามันปล่อยวางกายกับจิต กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส นี่มหาเหมือนเราเลย

ที่ถ้าสาริกา แต่ของมหาไม่มียักษ์ ไม่มียักษ์ เห็นไหม ไม่มียักษ์เพราะท่านไม่เห็นภูมิเจ้าที่ไง แต่ของหลวงปู่มันเวลาพิจารณาไปแล้ว เวลามันขาดไปแล้วมันไปรู้ไปเห็นของมัน นี่อำนาจวาสนาของคน อำนาจวาสนาบารมีของคนแตกต่างกัน แต่ แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นจริงท่านพยายามจะให้เราพิจารณาเข้าสู่อริยสัจ

ถ้าเข้าสู่อริยสัจมันเข้าสู่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง แต่ถ้าเราพิจารณาร่างกาย พิจารณาโรคภัยไข้เจ็บมันเป็นธรรมโอสถ ธรรมโอสถนะ คุณิเวลาพวกฤๅษีชีไพรเขาก็ทำของเขาได้ โลกนี้เขาทำของเขาได้ คุณิเราไปหาหมอยา หมอคุณแลรักษาจะให้ยาอย่างไร หมอมันมีหมอแผนปัจจุบันกับหมอทางเลือก เวลาหมอทางเลือก เขาก็ดูของเขาไป นั่นมันเป็นหมอ แล้วการรักษามันก็รักษาชั่วคราว แต่ถ้าการพิจารณาร่างกายนะ การพิจารณาอริยสัจ อันนี้เป็นอัตตสมบัติ เป็นความจริง

เวลากิเลสมันขาดไปแล้ว เห็นไหม ถ้าเป็นพระโสดาบันเกิดอีก ๗ชาติเท่านั้น ถ้าจะเกิดอีก แต่พระอานนท์เวลาปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ ปฏิบัติต่อเนื่องไปๆ พิจารณาเวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์มันไม่มีอะไรไปเกิดอีกแล้ว สิ่งที่ยังไม่เกิดอีกแล้วมันก็จบ สิ่งที่ยัง นี่พูดถึงว่าเนื้อหาสาระในพุทธศาสนา พุทธศาสนา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่ปัญญามันมีหลากหลายนัก เวลาปัญญาสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา เวลาภวานามยปัญญาแล้ว นี่ปุณฺชน กัลยาณปุณฺชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล

นี่ระดับของปัญญามันแตกต่างกันอย่างนี้ ละเอียดลึกซึ้ง มันต้องมีพื้นฐานของสติ มหาสติ เวลาปัญญา มหาปัญญา ปัญญาอัตโนมัติเวลามันเข้าไปแล้วมันละเอียด มันเป็นปัญญาญาณ มันเป็นขั้นเป็นตอนนะ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์สอนเราเหมาเคลมเอาหมด รู้เก่ง รู้มาก เราฟังแล้วเบื่อ รู้มากขนาดไหนนะมันเป็นรู้จำ รู้จำเพราะอะไร เพราะเราค้นคว้า มันไม่มีความรู้จริง

ถ้าความรู้จริงจิตสงบ จิตต้องสงบ จิตสงบแล้วมันปลอดภัยจากอวิชาชั่วคราว จิตสงบคืออวิชชามันตามขั้นไม่ทัน มันตามสิ่งใดไม่ทัน มันคิดไม่ทัน พอสงบแล้วจิตหนึ่ง แล้วถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาไม่ได้ก็แค่นั้น จิตสงบมันก็คือจิตสงบไป สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่ไม่มีสมาธิ มรรคไม่มี มรรคไม่มีหรือ สิ่งที่มีคือมีสติปัญญา คือความจำ คือจินตมยปัญญา ไม่มี มันเป็นไป

ไม่ได้ ข้อเท็จจริงมันเป็นไปไม่ได้ ถ้าข้อเท็จจริงมันจะเป็นไปได้ คิด สมาธิจึงเกิดปัญญา ถ้าไม่มี  
คิด ไม่มีสมาธิ ปัญญาอะไร นั่นคือสัญญา ที่เกิดกันนั้นสัญญาทั้งหมด ไม่มีปัญญา

ปัญญาเกิดจากคิด สมาธิ นี้พุทธศาสนานะ แต่ถ้าปัญญาของโลกเขาเป็นอย่างนั้น โลก  
ทัศน์ ความเห็นของโลก เป็นปัญญาของเขา นั่นคือโลกียปัญญา ปัญญาวิชาชีพ ปัญญาคืออาชีพ  
หน้าที่การงานของตัว อันนั้นมันก็เป็นเรื่องโลก ถ้ามีศีลธรรมเข้าไปยิ่งยอดเยี่ยมเลย ฉะนั้น  
ปัจจุบันนี้เขาต้องการคนดี นี่ผู้ที่ฉลาด คนที่ฉลาด ฉลาดนี้ฝึกได้ แต่ดีและชั่วฝึกยาก ถ้าเขาดีอยู่  
แล้วนะฝึกให้ฉลาดนี้ง่าย แต่ถ้าเขาชั่วอยู่ฝึกให้เขาฉลาดยุ่งเลย มันยุ่งมาก

เวลาหลวงตาท่านพูดบ่อย เราฟังแล้วซึ่งใจมาก สัตว์มันมีเขี้ยวมีเล็บต่อสู้กัน มนุษย์มันกิน  
คน ผู้ที่ฉลาดแล้วเอาโรคเอาเปรียบมันกินคน มันทำลายได้มากกว่าเขี้ยวเล็บของสัตว์ มนุษย์ใช้  
ปัญญา ปัญญามันกินกัน มันทำกัน แต่ถ้ามีศีลมันมีความเมตตา มีความกรุณา เราอยากช่วยเหลือ  
อยากเจ้องานเขา เราอยากทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีเพื่อใคร เพื่อเราทั้งนั้น  
แหละ สร้างอำนาจวาสนาบารมี เพราะอะไร เพราะถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะเห็นกาย เห็นเวทนา  
เห็นจิตด้วยอำนาจวาสนาบารมีของเรา

เวลาจิตสงบแล้วเราไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใดเลย เพราะเราไม่มีอำนาจวาสนาบารมี เวลาขিপปา  
กัญญาเขาปฏิบัติหนเดียวทำไมเขาเป็นพระอรหันต์ไปได้ล่ะ เขาสร้างของเขามา เขาทำของเขามา  
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องสร้างมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย จะเป็นอัคร  
สาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาก็ต้องสร้างมา ถ้าจะเป็นพระอรหันต์ก็ต้องสร้างมา คำว่าสร้างมามันมี  
สติปัญญาอุกคคิดไม่ให้เราเป็นเหยื่อกับโลก

คำว่าเป็นเหยื่อกับโลก นี้เราประกอบสัมมาอาชีพะเราเป็นเหยื่อแล้วนะ คือเราใช้ชีวิต  
สิ้นเปลืองไปกับโลก เพราะชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราแบ่งเวลาๆ กำหนดลมหายใจเข้า  
นึกพุท ลมหายใจออกนึกโธเราจะค้นหาตัวของเรา นี่คือสมบัติของเรานะ นี่คือหัวใจของเรานะ  
เราเอาหัวใจของเรามาสร้างผลงานของมันนะ เราเอาหัวใจของเรามาสร้างมรรค สร้างผลในใจ  
ของเรานะ นี่ไงเราจะได้เราจะได้ตรงนี้นะ เวลาทำบุญกุศลอุทิศส่วนกุศลให้กัน อุทิศส่วนกุศลให้  
กัน เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราเอามรรคเอาผลของเราไป ใครจะต้องอุทิศให้ ใครจะอุทิศให้เรา  
เราทำเอง ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโกเราทำเอง

ฉะนั้น บอกว่าถ้าทำหน้าที่การงานทางโลก เก่งทางโลก นั้นแหละหลงทางแล้ว แต่ถ้า  
สัมมาอาชีวะเราก็ทำหน้าที่การงานของเรา แต่ถ้าเราแบ่งเวลามาประพฤติปฏิบัติเราจะหา  
สมบัติของเราจริงๆ อุตสมบัติ สมบัติประจำหัวใจดวงนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้  
ธรรมขึ้นมาวางธรรมและวินัยนี้ไว้ให้พวกเราก้าวเดิน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า  
ปรารถนามารื้อสัตว์ ขนสัตว์ ธรรมและวินัยนี้เหมือนกับทางอันเอก ถนนหนทางที่ราบเรียบ  
สะดวกที่สุดเรายังไม่ก้าวเดิน เรายังไม่ขึ้นบนถนนหนทางอันนี้ เรายังไปตามแต่ลุยโคลน ลุยเลน  
ไปตามประสาเรา แล้วก็ปลื้มใจ เก่งมาก ยอดมาก

มรรคโคทางอันเอกที่พระพุทธเจ้าวางไว้ ธรรมและวินัยนี้ไว้ เราเกิดมาพบเกิดมาประสบ  
แต่เราไม่รู้จักมัน แล้วเราไม่ชอบ คีลก็จืดชืด ไปตามตัวเรานั้นสะดวกสบาย นี่ศีล ยังไม่มีสมาธิ  
เลย ศีล สมาธิ แล้วเวลาเกิดปัญญาขึ้นมาเราถึงจะเห็นความมหัศจรรย์ของศาสนา ภาวนามย  
ปัญญามันเป็นอย่างนี้เอง ประเทศหนึ่งในโลกคือประเทศญี่ปุ่นเท่านั้นที่โดนทิ้งระเบิดนิวเคลียร์  
๒ ลูก จิตใดดวงใดถ้าไม่มีปฏิจสมุปปาท ไม่มีมรรคญาณ

นี่ระเบิดนิวเคลียร์ที่ทำลายภวาสวะ ทำลายภพในใจ ในโลกนี้มีญี่ปุ่นประเทศเดียวที่โดน  
ระเบิดปรมาณู แต่ในครูบาอาจารย์ของเราะ นี่มรรคญาณมันทำลายอวิชชาในใจของครูบา  
อาจารย์ นั่นละมันทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายชาติมามหาศาลเลย ฉะนั้น เราจะประพฤติ  
ปฏิบัติประเทศไหนก็ไม่เคยโดนระเบิดปรมาณู ก็บอกว่าประเทศนั้นก็ไม่มีโอกาสได้เป็นพระ  
อรหันต์ ถ้าประเทศไหนโดนระเบิดปรมาณู ประเทศนั้นมีโอกาสเป็นพระอรหันต์

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราใครสร้างมรรคสร้างผลขึ้นมา นั่นละจะเข้าใจทฤษฎีสัมพัทธ  
ภาพของไอน์สไตน์ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ เห็นไหม อวิชชา บัณฑิต สัจจารา สัจจารา บัณฑิต  
มันบัจฉายการ มันเป็นความสัมพันธ์ แล้วเวลามันรวมตัวแล้วมันทำลายอวิชชา เห็นชัดเจน เห็น  
ชัดเจน นี่ระเบิดปรมาณูในใจ ปฏิจสมุปปาทเวลามันทำลายตัวเองในใจ นี่ใจครูบาอาจารย์เรา  
ท่านประพฤติปฏิบัติมาแบบนี้ไง ท่านถึงคอยบอกคอยชี้แนะเราไง เรามีโอกาส เราประพฤติ  
ปฏิบัติแล้ว มรรคโคทางอันเอกพยายามก้าวเดินของเราเพื่อสังฆธรรมของเรา เพื่ออุตสมบัติใน  
หัวใจของเรา เอวัง